

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DIVENDRES 12 DE SETEMBRE DE 1919

Núm. 150

SAL Rolkmann-Berlin

PREU DE UN PAQUET. PTES. 1'25

Exquisita **SAL de TAULA**

Destrueix tot microbi

Per vostra salut no preneu més que aquesta SAL

Evita moltes enfermetats

Producte pur i de primera qualitat

Agent exclusiu per a aquesta província i la de Lleida

JOAN TOMÀS. - Carrer de Jesús, número 13. - REUS

Es desitja un representant a cada població d'ambdues províncies. Se concedirà a qui sol·liciti major número de paquets en sa primer pedido. Pago al comptat.

Dirigir-se per escrit a l'agent, en REUS.

OLIS i GRASSES minerals, completament purs marca LUBROIL. Classes especials garantitzades per a automòbils i tota classe d'industries

Caps de Coto per a la llimpiesa de maquinaria. - **Corretges,**

Cables i Tiretes de cuir de totes classes, mides i aplicacions. - **Politges de fusta** de tots tamanys i mides.

Lubroil METCUT, compost soluble per a treballar metalls.

Suprimeix els inconvenients de les TALADRINES.

Vidal i Griera Importació i exportació. Fontanella, 8, Barcelona.

Casa a Nova York: VIDAL-GRIERA and Co. inc. 23-

25, Beaver Street. REPRESENTANT a REUS: Eugeni Mata-Pons, Carníceries Vèlles, 5

i 7, baixos. - Teléfon 366.

LA MUÑECA

TENDA DE CONFECCIONS DE ROBA BLANCA

de **REGINA REBULL**

(ANTIGA DEPENDENTA DE «EL BEBÉ»)

Carrer de Llovera (Padró), núm. 37. - REUS

Tinc l'honor de participar a la mèva distingida clientela i al públic, en especial a les senyores, que he obert un Establiment, en gran i petita escala, de tota classe de Confeccions de roba blanca per a senyores i «bebés», poguent tindre la seguretat totes quantes persones es dignin confiar-me sos encàrrecs, que els serviré escrupolosament.

Es especialitat en nuviatges i banastes per a naixements. - Vestits per a nens i nenes fins els 7 anys.

Preus reduïts en tots els articles

La situació política

L'orgue oficiós de Romanones en la premsa, coincidint amb els diaris afectes als senyors Maura i La Cierva, continua apretant el Govern

Romanonistes, ciervistes i maurins semblen sotsmesos a un comandament únic i refermen llurs atacs al Govern. El més autoritzat dels diaris que s'han imposat la tasca de llençar del poder al senyor Sánchez de Toca, diu quelcom molt interessant.

Ja no es tracta d'expulsar el senyor Sánchez de Toca de la Presidència del Consell, per a constituir un Govern de concentració conservadora, sino de cosa més modesta i de menys transcendència política.

BANC DE REUS

DE DESCOMPTES I PRÉSTAMS

Capital: 5.000.000 de pessetes

BANCA - PRÉSTECES - CUPONS - GIROS - VALORS

AGENCIES A FALSET I MORA D'EBRE

Paguem els cupons Deuda Interior 4 per 100 venciment
1. r Octubre pròxim.

es tracta pura i simplement d'imposar un càstic al senyor Sánchez de Toca i al senyor Burgos per haver-se oposat a la fusió de maurins, ciervistes i idonis.

Un dia i altre els diaris afectes a la Unió Conservadora asseguruen que el Consell de ministres d'avui serà decissiu. ¿Se plantejarà, en efecte, avui la crisi?

La concentració conservadora ha fracassat definitivament. ¿Podrà el Govern realitzar la seva limitadíssima missió? Ens trobem davant una de tantes conjures de la podrida política espanyola. Sánchez de Toca haurà d'abandonar el Poder. Però ¿qui va a substituir-lo?

Per altra part, no és tan fàcil com sembla desfer-se de l'actual cap del Govern. Sánchez de Toca no anirà al sacrifici estoicament. Algún incident sorollós es provocaria.

La situació política, doncs, torna a estar embullada. No obstant, sembla que estem condemnats a Governar fills d'aquestes conjures. Aquí no hi ha res prou fort per acabar amb totes aquestes misèries que acabaran per llençar a Espanya a la més paorosa de les anarquies.

No hi ha rectificació possible. Fins la tan manotejada situació lliberal, sense Romanones, Alhucemas ni Alba, resulta una altra trama de les extremes dretes, que ja no saben com venjar-se d'haver estat llençades violentment del Poder.

La tornada al treball

La vida de la ciutat comtal torna a normalitzar-se. Els obrers acudeixen al treball. La tregua fa depositar actituds i el problema passa a un pla de mutua comprensió i tracte recíproc, pla del que no devia haver-se sortit mai.

Realitzada pel Govern sa missió pacificadora, s'ha lograt posar en contacte els elements patronals i obrers, condició precisa per arribar a eficaces solucions. Ens congratulem de la tramitació que segueix el plet.

Han començat ja a actuar els Comitès d'arbitratge, que en poques hores han resolt crescut nombre d'incidents. Per ara, doncs, la política de pacificació segueix sense obstacles el seu camí. En contacte els beligerants, volem creure que s'aniran resolent tots els conflictes.

No hi ha com l'ambient de llibertat per a humanitzar la lluita social, puix poden jugar amb flexibilitat tots els interessos i manifestar-se amb espontaneïtat totes les aspiracions.

Els patrons i els obrers catalans són prou cultes per a manobrar hàbilment, posat son esguard en la conveniència de tots.

S'ha tancat el període de la lluita incivil. Fem vots per que la pau fecunda no torni a torbar-se.

Polítiques

En Pi i Suñer a l'Argentina

Es reben notícies de Buenos Aires dient que s'ha celebrat el dinar que el Centre Català oferiria a l'il·lustre catedràtic don August Pi i Suñer.

Hi ha assistit el ministre espanyol i hi ha hagut brindis molt expressius.

En acabar el dinar s'ha iniciat una subscripció per a adquirir el quadre del pintor català Viadrís titulat «Els hereus», destinat al Museu de Belles Arts Argentí.

Fins ara arriba la subscripció a 800 pesos.

Es creu que doblarà.

Assamblea maurina

Dels dies 10 al 20 del vinent mes de novembre se celebrarà a Madrid una assamblea de les forces que constitueixen el partit maurista.

Anunci d'una interpel·lació

Es dona per segur que el ministre d'Hisenda ha rebut una carta d'En La Cierva, en la qual li anuncia una interpel·lació sobre l'assumpte de les plantilles, tan aviat com el Congrés reprengui les seves sessions.

Els socialistes

L'Agrupació Socialista Madrilenya celebrà Junta extraordinària.

A proposta d'En Mascareño s'acordà que fos discutit el punt relatiu a que la minoria socialista del Parlament obri per sí sola, quan els diputats del partit estessin presents. Per unanimitat fou aprovat el sisé extrem, en el qual es demanava que els socialistes es presentessin sols en les vinentes eleccions per a regidors.

De la proposició de l'Arenas, que comprenia quatre punts, en foren aprovats tres: adhesió a la tercera Internacional, modifica-

cions que s'han d'introduir en els Estatuts del partit socialista per a entrar en la Internacional i revisió de la tàctica nacional.

«Pan y Toros»

Retallem de nostre confrare «Diario de Reus»:

«Entre varios importantes y prestigiosos elementos de Reus ha cundido la idea de gestionar la manera de llevar a cabo la erección de una plaza de toros, al objeto de poder celebrar, además de un número de corridas anuales, otra clase de espectáculos, como son funciones teatrales, variedades, etc.»

No cal dir que desitjariem amb tota l'ànima que tot aixó no passés d'èsser una idea d'istiu i més encara que ni l'idea hagués existit.

Ignorem el fonament que pugui tindre la versió del «Diario», pero si en realitat algú tractés de pendre aquesta cosa en serio tenim el convenciment de que fracassaria i nosaltres com a reusencs, i homes d'ideals contribuiríem a que així fos.

Reus necessita elevar-se, que prou necessitat en té, i el seu resurgiment que tots voldriem, no el conseguirem pas amb incivils i denigrants espectacles, sino aixecant temples al Saber i procurant que'ls nostres fills hi concorrin.

Sols ens faltaria veure la mainada per aquets carrers fent «pases» i «quiebros» emulant als «maestros de la fiesta nacional» i cantant els himnes i marxes amb que s'acostuma amenitzar aquelles festes tan «castizas».

Ja en una altra ocasió alguns, més animats de bon desitg que de bon sentit, llençaren la mateixa idea i va fracassar per falta d'ambient. Tinguem ara el mateix seny que aleshores.

Mirem Reus i el que convé a Reus. Sobretot mirem enlaire, i

no s'ens parli dels beneficis materials, més o menys probables, que una plaça de toros podria reportar—un bon exemple el tenim a Tarragona—que els pobles, com els homes, no solsament senten la vida material, no volem molestar a ningú, pero si es tracta de pendre's la cosa en serio, será amb la nostra més ferma oposició.

Informació

Com tots els anys, l'homenatge a Rafel de Casanova, s'ha vist corregudíssim, essent digne de notar que l'autoritat governativa aquesta vegada no ha extremat l'alarde de forces de vigilancia.

Han estat en gran número les coronas dipositades al peu del monument d'En Rafel de Casanovas.

En retirar-se l'Ajuntament, un grup de joves organitzaren una manifestació que es dirigí, precedida d'una bandera catalana, al Fossar de les Moreres, on dos de dits joves pronunciaren discursos de tons pujats.

També en l'històric «Fossar de les Moreres», foren dipositades coronas i rams per diferents entitats nacionalistes.

Una bona jornada patriòtica. Hi hagué «Segadors», visques, aplaudiments i entusiasme.

Al tancar aquesta edició s'estava celebrant en la sala d'actes de nostre Casal una vetllada a la memoria dels martres de 1714.

La concurrencia era nombrosa i escollida.

Ahir s'inaugurá la XI reunió ordinaria de l'Assamblea de la Mancomunitat de Catalunya.

Llicons particulars.—Si voleu parlar i pronunciar el francès pur així com escriure'l correctament, dirigiu-vos Monterols, 38, «La Infantil».

Sigui quin sigui el nombre de regidors que hi assisteixin, aquesta nit celebrarà sessió de segona convocatoria l'Excm. Ajuntament.

Ans d'ahir contragué enllaç matrimonial la simpática senyoreta Na Josepa Riba Pagés, filla de nostre volgut amic En Josep Riba Borrás, amb el jove En Josep Plans Golart.

Foren apadrinats per En Josep Huguet i En Rafel Dalmases, la núvia, i per En Josep Vilá i En Pau Rovira, el nuvi.

Els convidats a les noces foren obsequiats amb un esplendit banquet, servit per l'Hotel Continental en el local d'estiu de la societat «La Palma»; després del qual els nuvis montant en auto emprengueren el viatge de noces vers Barcelona i altres capitals per a disfrutar de la lluna de mel que els hi desitgem inacabable.

Rebin el novells esposos i ses respectives families nostra enhorabona.

Els veïns de l'arraval de Robuster compresos entre els nombres alts de la mateixa, estan justament alarmats per les fortes i pestilents olors que surten d'una fàbrica de sabó allí instal·lada.

Fora convenient que per l'Alcaldia s'ordenés una visita d'inspecció.

Molts especialistes de la pell, rezepten

LOCIO EBER
per curar la CASPA i evitar la caiguda del cabell.
Roca i Ribas. Farmacia Serra.

S'ha senyalat el plaç de quinze dies per a que els propietaris i corporacions interessades puguin formular reclamacions contra l'expropiació de terrenys en el terme de Prades per a la construcció del troç tercer de la carretera de Esplugà a Flix.

A les pèrdues de gran part de la verema, els agricultors de nostre litoral hauran de sofrir la que els va a ocasionar la reduïdíssima recol·lecció de la garrofa, que aquest any serà quasi nula del tot en la major part de les zones on existeix dita producció.

La zona del garrofer en aquesta província, des de dit punt de vista, no pot ésser més lamentable.

Reparacions de fonògrafs

PREUS ECONÒMICS

ARRAVAL SANT PERE, 6, 3.^r

El governador civil està fent gestions per a arranjar el conflicte que des de fa algunes setmanes té paralitzada la vida comercial de la veïna ciutat.

Ha celebrat una entrevista amb una comissió de l'Associació patronal i altra de la Federació obrera proposant-los que els primers aixequessin el lock-out i els segons el boicot, contestant els interessats que ahir tornarien la contesta.

PER A VENDRE Un motor d'electricitat A. E. G. de 2 cavalls. Una bomba doble efecte, número 2, dos registres, tuberia de ferro, vergues, transmissió, contramarxes, corretges i demés accessoris per a un pou 16 metres. Dos dipòsits ciment armat 70 per 50, cabuda 130 litres. Tot en immillorable estat.

Se pot veure instal·lat.
Informes: J. Sagarra, Sant Joan, 12 i 14, entressol.

Don Josep Amorós Roca en representació de la pair social «Amorós Hermanos» ha sol·licitat permís per a instal·lar un motor elèctric d'un cavall i mig de potencia en la planta baixa de la casa número 14 del carrer Camí d'Aleixar. L'Alcaldia ho ha fet públic als afectes de reclamació.

Ahir s'obri el pago dels habers de les classes passives del magisteri.

Sidral TEIXIDÓ

... NOM PATENTAT ...
Presial amb Medalla d'Or

¿Voleu apagar la set? ¿Voleu menjar a gust? ¿Voleu digerir bé?

Preneu Sidral TEIXIDÓ

REFRESCANT :: APERITIU :: DIGESTIU

El «Sidral Teixidó» és indispensable als estiuejans, excursionistes i caçadors perquè evita les infeccions purificant l'aigua.
Exigiu-lo en els Cafés, Bars i Droguerías.

Unit representant a Reus: **D. Gaietà Virgili, Plaça de Prim, 3**
BAR ESQUELLA

AVIS IMPORTANT. Com sigui que el merescut éxit alcançat pel «Sidral Teixidó» ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enganyant així al públic, se recomana als consumidors que no's deixin sorprendre en la seva bona fé.
Tot granulat que no vagi envassat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del laboratori del «Sidral Teixidó» son productes similars que el públic deu rebujar per il·legítims.

Vi superior de Montbrío.
Se ven a l'araval alt de Jesús, número 24 baixos.

La guardia civil de Tortosa ha detingut a un subjecte sospitós que digué nomenar-se Damiá Fernando del Castillo i amb aquest nom s'havia inscrit a la fonda, a quin duenyo havia manifestat que era secretari particular del comte de Romanones i que l'havia portat a Tortosa un assumpte especial que devia evacuar en el palau episcopal.

Catxejat, que fou, resultà ésser Pau Giné Gil, natural de Saragossa, trobant-se-li tarjetes, paper timbrat i b. l. m. de quasi totes les personalitats que havien exercit el càrrec de ministre i de president del Consell.

També es feia passar per cap de l'exèrcit i expedia recomanacions per a eximir del servei militar com ho havia efectuat a Saragossa, Tarragona i Pamplona.

Nou Mapa d'Europa amb la rectificació de fronteres després del Tractat de pau firmat a Versalles el 28 del passat juny.

Se ven, al preu de **2⁵⁰ pesetes**, en el Centre de Subscripcions de Marcial Badía, araval baix de Jesús, 6

ACADEMIA DE DIBUIX I PINTURA
DIRIGIDA PER
DON TOMAS BERGADA

Professor suplent de Dibuix de l'Institut General i Tècnic d'aquesta ciutat.
Classes de dibuix lineal, figura, adorno, paisatge i al natural; pintura a l'oli i aquarella i al temple per a pintors decoradors.
Classe especial per a senyoretetes.
Es prepara per als que cursen el batxillerat a l'Institut.

Hores de classe convencionals - Classes a domicili
Araval baix Jesús, 31, baixos

Col·legi de Santa Teresa de Jesús
PER A SENYORETES

Des del 15 del corrent queden obertes les classes de la Ensenyança Elemental i Superior.
Ensenyament de la llengua catalana i llicons particulars a hores convencionals.

Classes de Dibuix, Francés i piano
Reus, setembre de 1919. -- La Directora, TERESA MALLAFRÉ
GRAFICS CATALANS

JARABE DE HIPÓCRITAS DE CLIMENT

ANEMIA INAPETENCIA RAQUITISMO DEBILIDAD

Que recellan los Srs. Médicos 35 años de existencia

MARCA VIUDA
ES EL PRIMITIVO DESCONOZCERE DE LAS IMITACIONES